

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

In beste handen

“Zit stil, mijn dochter, totdat gij weet, hoe de zaak zal vallen; want die man zal niet rusten, tenzij dat hij heden deze zaak voleindigd hebbe.”

Ruth 3:18

Na donkere nachten, het morgengloren van een nieuwe dag. Dat was voor Naomi waar, toen haar schoondochter thuiskwam met de blijde tijding dat zij op het land van Boaz aren had gelezen. Elimelech, Machlon en Chilion zij waren niet meer. De Heere had getoond dat de dood ontvluchten niet gelijk staat met de dood ontgaan. Stil zitten en wachten op het heil des Heeren in dure tijd en hongersnood, dat had haar begeerte moeten zijn. Alsof Hij, Die beloofd heeft: “uw brood is zeker, uw water gewis”, niet voor Naomi en haar gezin kon zorgen, ook wanneer de staf des broods gebroken werd!

Boaz – met hem breekt een nieuw begin aan – een begin der genade! Want niet Naomi, maar de Heere had gezorgd voor het losserschap. Naomi als ingeleide in de wetten des Heeren, wist welke taak er op de schouders van Boaz rustte. Met welgevallen blikt zij op haar schoondochter en wat later haar kleinzoon heeft gezongen bij lieflijk harpgetokkel, zal ook in haar hart geweest zijn: “u is een beter lot bereid, uw heilzon is aan 't dagen”. Naomi krijgt heerlijk licht in de weg van Gods voorzienig bestel. Naar Moab trekken blijft haar zonde, en toch laat de Heere uit het kwade nog het goede te voorschijn komen. Toch moest zij naar Moab, anders had Ruth nooit in Bethlehem-Efratha gekomen en met Boaz kennisgemaakt.

En Ruth.....? Ach, zij weet van al deze dingen niets af. Een ding weet zij, naar

Moab terugkeren zou haar onmogelijk zijn. Daar is zij niet meer thuis. Het volk des Heeren had zij lief gekregen, omdat zij de Heere van dat volk mocht beminnen. Nooit zou zij Hem lief gekregen hebben als Hij haar niet eerst had lief gehad. Hiervan was zij overtuigd. Daar mocht zij vaak de blijdschap van smaken. Maar wat Naomi tot haar zegt, ja, uit diep respect voor deze godzalige heeft zij het bovenstaande woord niet bestreden, maar stil in haar hart gelegd tot de tijd dat zij het beter zou verstaan.

Het behoeft ons niet te verwonderen dat het volk des Heeren van alle eeuwen met graagte heeft gegrepen naar het boek Ruth. Ieder van 's Heeren gunstelingen heeft daarin gelezen een stuk van eigen levenservaring. Want de mens die door wederbarende genade in het mystieke lichaam des Heeren wordt ingelijfd en sindsdien tot de Bruidgemeente des Heeren mag behoren, vergeet nooit de tijd toen hij in oprechtheid de zonde ging haten en laten en een naarstig voornemen kreeg om – kon het zijn – heilig voor de Heere te leven. Wat was het leven toen teer, wat een afhankelijkheid, wat een dringende behoefte aan de eenzaamheid om het hart voor de Heere uit te storten. Wat een begeerte in het onderzoek van des Heeren Woord, wat een troost uit dat Getuigenis, wat een pleiten op dat Woord. Wat een liefde tot hen, waarvan men geloven mag, dat zij in oprechtheid de Heere vrezen, wat een opzien tot hen, wat een hoogachten van hen, wat een de ander uitnemender achten dan zichzelf!

En toch gaat het zulkeen als Ruth, wel een noemen van Boaz, maar wie hij is en wat hij doet, daar weet hij niets van. Daar zal die Man gelukkig zelf voor

zorgen. Als u de bekommerde van hart gadeslaat, dan krijgt u sterk de indruk dat zalig worden van zijn doen afhangt. Dit is ook zo, is niet de vraag van het naar God gaande gemaakte hart: wat wilt Gij dat ik doen zal?

Die Man zal niet rusten! Neen, daar kunnen zij niets van begrijpen als zij hun gebedsbehoefte kwijtraken; hun Schriftonderzoek zien verminderen, soms zo, dat de lust naar Gods Woord totaal ontbreekt; hun liefde tot Gods volk voelen tanen. Hoe moet het nu? Heere, is het wel waar geweest! Want kan dit wel met genade gepaard gaan? Dit alles is het werk van die Man, door Zijn Geest! Hij ontdekt er hen aan, dat als het van hen moet komen, alles verloren is. Hij, Jezus Christus, heeft niet gerust voor Hij de zaken, die bij God te doen waren, voor Zijn volk had volbracht. Hij zal ook niet rusten, voor Hij deze weldaden in Zijn volk heeft volbracht. In deze weg wordt geleerd dat zalig worden van één kant komt. Hij doet alles en.... alleen!

Maar nu ook verder. Hij rust niet voordat Hij de zaak in het hart van Zijn volk heeft voleindigd, doch dit is niet het eindstation! Zijn Kerk is in deze wereld. Moet daar zijn als in Zijn werkplaats; daar wordt zij behouden tot behoudenis. De vragensmoede wereld herhaalt elke dag de vraag: hoe zal alles gaan, wat zal er van deze wereld nog terechtkomen? Ja, ook Gods kind doet mee in dit vragen. Hem treft het beschamend vragen van Jesaja: “Waarom zegt gij dan o, Jakob! en spreekt o, Israël! Mijn weg is voor de Heere verborgen en mijn recht gaat aan mijn God voorbij?”

Die Man zal niet rusten, hoor maar: “Weet gij het niet, hebt gij het niet gehoord dat de eeuwige God, de Heere, de Schepper van de einden der aarde noch moede, noch mat wordt? En is er geen doorgronding van Zijn verstand!” De onvermoeibare, nooit mat wordende, alleenwijze Losser van Zijn geestelijke Ruth is rusteloos bezig

om Zijn gemeente te completeren en te prepareren, opdat zij komen zal, daar, waar Hij is. De verwoestingen, die op aarde worden aangericht, kondigen ons Zijn werk aan. Daarom 't moet gaan zoals het thans gaat. De koninkrijken der aarde zijn Hem van de vader gegeven. Hij is op weg om deze in bezit te nemen. Daarom zegt het geloof: het gaat goed! Heel het wereld-bestuur is in Zijn handen, dat is in de beste handen!

Hebben deze handen ons gewond, maar ook geheeld? Of..... geslagen, maar geen pijn gevoeld? Dit is vreselijker dan een oorlog.

Wijlen Ds. W.F. Laman

Van de administratie

Sinds het verschijnen van het vorige nummer van Bewaar het Pand konden wij vier nieuwe abonnees aan ons

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
postrek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

bestand toevoegen, terwijl f. 110,- aan giften werd ontvangen ten behoeve van de instandhouding van ons blad. Voor zowel de opgave van nieuwe abonnees, alsmede de giften hartelijk dank. Met vriendelijke groet,

P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud

In dit nummer een meditatie van wijlen Ds. W.F. Laman. Verder vervolgartikelen.

Ambtsdragersconferentie Dordrecht

Zaterdag 25 november mochten we samenkomen in de Krooswijkhof te Dordrecht. Ds. L.W. van der Meij hield een lezing over de betekenis van de belijdenis voor de ambtelijke arbeid in de gemeente. Hij noemde de belijdenis terecht geen blok aan het been, maar een steun in de rug. Wie in Geneve de belijdenis niet ondertekende, werd verbannen, wat de inleider overigens te ver ging. Verontrustend is wat Prof. Graafland de laatste tijd over de belijdenis heeft geschreven. Ook binnen ons kerkverband worden verontrustende geluiden gehoord. Laten we waakzaam mogen zijn en vast mogen houden aan de belijdenis die de Heere in de weg van Zijn voorzienigheid heeft gegeven. Het was een goed bezochte samenkomst. De sfeer was goed en onderlinge verbondenheid

werd gevoeld. Het blijkt dat deze samenkomsten in een behoefte voorzien. We hopen van harte dat alles dienstbaar mag zijn aan het heil van onze kerken, maar bovenal strekken mag tot uitbreiding van Gods Koninkrijk.

Culemborg

Vrijdag 24 november jl. was het een wel zeer bijzondere dag voor de kleine gemeente van Culemborg. Prof. Dr. T.M. Hofman bevestigde kandidaat L.A. den Butter tot eerste predikant van deze gemeente, die al 133 jaar mag bestaan. De tekst was Psalm 100:1, 2 en 3. Thema was: De oproep om de Heere te dienen. Twee gedachten stonden centraal:

1. Het fundament.
2. De inhoud.

Een heel aantal predikanten nam aan de handoplegging deel. 's Avonds deed Ds. Den Butter intrede met het vierde en vijfde vers van Psalm 100. De opdracht tot het verkondigen van de lof des Heeren stond centraal, waarbij gewezen werd op de trouw en goedertierenheid des Heeren. We wensen Ds. Den Butter en zijn vrouw van harte een gezegende tijd toe in Culemborg en de kerkenraad en de gemeente van Culemborg wensen wij toe dat het Koninkrijk Gods mag worden uitgebreid en dat er nader onderwijs gegeven mag worden door Woord en Geest.

AvH

Brieven van Rutherford (1)

In onze tijd worden er steeds minder brieven geschreven. Dit komt ondermeer omdat er veelvuldig van de telefoon gebruik wordt gemaakt. Vroeger lag dat anders. Wanneer kinderen niet woonden in de plaats waar hun ouders woonachtig waren werden er geregeld brieven naar elkaar geschreven. De brieven die nu onze aandacht vragen zijn geschreven onder heel speciale omstandigheden. Het was een tijd van verdrukking voor de Schotse Kerk. De meeste brieven van Rutherford zijn geschreven vanuit de gevangenis. Het is een goede zaak daarvan kennis te nemen. Van de inhoud van de brieven valt veel te leren. Rutherford werd bijzonder gesterkt in zijn gevangenschap. Wie had tevoren kunnen denken dat zijn brieven, die toen geschreven werden, later zouden worden uitgegeven en tot in onze tijd van betekenis zou-

den zijn? Enkele zaken uit de brieven van Rutherford willen aanstippen in ons blad.

De gevangenis een paleis

Rutherford werd in augustus 1636 verbannen uit zijn gemeente en in de gevangenis gezet. Dat is geen geringe zaak voor een prediker als hij het Woord Gods niet meer mag uitdragen. Meerdere malen schrijft Rutherford hierover in zijn brieven. Hij zag zichzelf als een arme Jozef die gevangen was gezet. Aan de ene zijde schrijft hij dat de kansel voor hem een groot feest zou betekenen (blz. 43), maar aan de andere zijde durft hij geen woord te zeggen tegen Christus Die hem dit heeft aangedaan. Op 3 januari 1637 bericht hij vanuit de gevangenis dat het goed met hem mag gaan. We lezen op blz. 44: "Het gaat goed met mij. De

gevangenis is een paleis voor mij, een eetzaal waar ik met Christus mag aanzitten. Over de goedheid van mijn Christus is niets teveel gezegd. Ik wilde wel dat heel Schotland wist hoe het met mij gesteld is en dat het hier met mij te gast was." Ook schrijft Rutherford erover dat hij in de gevangenis vele zaken heeft mogen leren die vroeger voor hem verborgen waren. Zo heeft de Heere datgene wat de vijanden ten kwade dachten, ten goede gedacht. Het verblijf in de gevangenis heeft vrucht mogen afwerpen.

Door Christus opgezocht

Rutherford schrijft over de vele bezoeken die Christus hem bracht in de gevangenis. Op blz. 51 lezen we: "Ik stel vast dat mijn Heere zeven keer daags komt en gaat. Zijn bezoeken zijn niet lang maar veelvuldig en aangenaam. Ik durf met geen mogelijkheid iets kwaads van mijn Heere te denken. Wel hoor ik de verzoeker en eigen vlees kwaad en hard over Christus spreken, maar de liefde denkt geen kwaad." Hier lezen we duidelijk wat genade vermag onder moeitevolle omstandigheden. De Heere weet wat nodig is in moeilijke tijden en schenkt dat ook. We lezen er ook van dat Rutherford in de gevangenis de hemel heeft mogen zien, het schone paleis van het Lam. Tegen het gezicht van de hemel wegen geen duizend werelden op. Rijke vertroosting mocht Rutherford ondervinden. Wonderlijk werd hij versterkt door Christus in de gevangenis. Rutherford gebruikt het beeld van een moeras, sloot of modderpoel. We lezen dat op blz. 56: "Zal een vader zijn lieveling niet in zijn armen nemen en hem over een sloot of moeras dragen? Dit moeras, deze modderpoel zou te breed voor mij zijn om er over heen te stappen. Daarom zal mijn Heere Jezus mij naar de overzijde dragen." Zo mocht Rutherford het vertrouwen beoefenen dat de Heere het wel met hem zou maken en voor hem zou zorgen.

Maar ernst met uw ziel

Vanuit de gevangenis mocht in de brieven ook doorklinken de ernst die men moet maken met de zaligheid van de ziel. Want het zal een van tweeën zijn: Of wening en knersing der tanden of hemelvreugde. Er is vreugde en vrede in de dienst van Christus. Het is onuitsprekelijk groot te delen in de zegen en de genade van God. Welk een ogenblik zal het zijn als Gods kind verwelkomd wordt door Christus in het heer-

lijke, gelukzalige oord. Bedenk anderszids wat het zal zijn als een schuldig geweten u eeuwig zal pijnigen en folteren. Het genieten van de zonde is als een droom, een gedachte, een damp, een inbeelding, een schaduw. Aan de andere zijde is het een eer een kind van God te zijn.

Kinderen die de rust zijn ingegaan

In de tijd van Rutherford was de kindersterfte veel groter dan in onze dagen. In de brieven klinkt door dat het sterven op jonge leeftijd niet het ergste is, maar wel het onbekeerde sterven. Het is genade alleen op jonge leeftijd te mogen sterven en in te mogen gaan in de hemelse heerlijkheid. Rutherford wijst erop dat Christus over zalig geworden kinderen waakt in de hemelse schatkamer. Godvrezende ouders houdt hij voor dat zij hun zalig geworden kinderen zullen weerzien in de dag van de verrijzenis. Rutherford wijst erop geen afgod te maken van onze kinderen. We lezen dienaangaande op blz. 60: "Laat kinderen niet uw afgod zijn, want de Heere is een jaloers God Die de afgod wegneemt omdat Hij uw liefde geheel voor Zichzelf begeert." Mogen wij de kinderen als panden zien die de Heere aan de zorgen toebetrouwt wanneer Hij wil en zolang Hij wil?

Godelijke lessen

De Heere heeft onderwijs willen geven aan Rutherford in de gevangenis. Aanvankelijk heeft Rutherford het moeilijk gehad met zijn gevangenschap. De Hand Die hem vasthield was hij bijna kwijt. Het geloof was zwak en de liefde smeulde. Later mocht hij de grondeloze en onbegrensde liefde en goedheid van God beleven. De tweede les die hij kreeg was onderwerping aan de voorzienigheid van God. Alleen de onderwerping geeft rust in moeilijke omstandigheden. Rutherford had gemurmureerd omdat hij zijn eigen gemak en rust zocht. Later mocht Rutherford zeggen

dat het vat van Gods voorzienigheid geen enkele ongeregeldeheid of onregelmatigheid vertoont. Ten derde heeft hij geleerd de wereld meer af te sterven. Hij mocht beleven dat de wereld zijn thuis niet was. Ook heeft hij geleerd dat zonder tegenspoed de genade verkommert. De grootste helse verzoeking is een leven zonder verzoeken. Zonder God wist Rutherford zich zwak. Maar als de Heere sterkt mag hij de wapens hantieren tegen de vijanden.

Christelijke levenswandel

Rutherford geeft in zijn brieven enkele richtlijnen voor een christelijke levenswandel. Hij wijst erop dat er elke dag tijd genomen dient te worden voor het lezen van Gods Woord en het gebed. Sta onder dagelijkse bezigheden stil bij zonde, oordeel, dood en eeuwigheid. Hij waarschuwt voor het afdwalen van de gedachten bij persoonlijke gebeden. Wees niet verbittert ook al staat men zonder gevoel van blijdschap op van het gebed. De dag des Heeren is bestemd voor openbare en persoonlijke godsdienstoefening. Let op uw woorden en vermijd ijdele, afdwalende gedachten. Wees op uw hoede voor woede en wraakzucht. Vermijd zonden die tegen het geweten ingaan. Zulke zonden noemt Rutherford uiterst gevaarlijke voorbereidingen op de verharding van het hart. Handel eerlijk, trouw en oprecht met uw naaste. We lezen op blz. 66: "Laat ons gedrag zo zijn dat zij die het zien met ere spreken over onze goede Meester en belijdenis." In genoemde richtlijnen voor een christelijke levenswandel ligt veel dat wij ter harte kunnen nemen. Rutherford roept ook op ernstig te bidden voor verblinde vijanden. Op blz. 68 lezen we dat Rutherford er beschaamd over is dat Christus zo goed is voor een zondaar zoals hij. "Hij heeft in mijn hart een vuur gelaten dat de hel met geen water kan uitblussen."

Ds. A. van Heteren

De weg van weduwe Witvliet (7)

We hebben in haar eigen bewoordingen weergegeven hoe Adriaantje Witvliet tot de zekerheid van haar verkiezing is gekomen. Zonder alle uitdrukkingen voor onze rekening te willen nemen, maar die voor het uitdrukkingsvermogen van de schrijfster in haar tijd te laten, hebben we gezien, hoe haar leven overeenstemt met wat

Schrift en belijdenis zegt. Over haar geloofsbelevens schrijft tenslotte haar predikant ds. J. Juch het volgende slotwoord:

"Ziedaar geliefde lezer, hetgeen deze christin ruim 12 jaar voor haar dood heeft geschreven. Zij is de 26 januari 1890 ontslapen en heeft in de vroege

morgen van de dag des Heeren de eeuwige sabbat aangevangen. Gedurende haar laatste ziekte, die vier weken geduurd heeft, heeft de Heere haar Zijn ondersteunende en vertroostende genade niet onthouden. Hoewel zij wegens grote zwakte de laatste dagen niet veel heeft gesproken, heeft zij toch, zelfs tot kort voor haar dood, getuigenis gegeven van haar hoop en verwachting op de aanstaande heerlijkheid.

Gedurende de tijd van haar wandel door de woestijn van dit leven, heeft zij kennis gehad aan de wisselingen van het geestelijke leven. Licht en donker, bestrijding en vertroosting waren haar niet onbekend. Ook had ze zoals de kinderen Gods, zolang ze in dit leven zijn, haar zwakheden en gebreken. Maar dit alles is nu met het lichaam der zonde en des doods voor eeuwig afgelegd en zal haar niet meer kwellen, noch hinderlijk zijn, om de drie-enige God met al de gezaligden voor de verkregen verlossing toe te brengen, de lof, eer, aanbidding en dankzegging tot in eeuwigheid.

Bij de teraardebestelling van het stofelijk overschot der overledene, was het aantal vrienden en vriendinnen zeer groot. Een vriendin, die daar mede tegenwoordig was en zeer opgewekt in haar spreken, is haar drie maanden later, na een langdurig en smartelijk lijden reeds gevolgd. Ook deze vriendin is in het geloof gestorven en is mede nog voor het eindigen van de rustdag op 20 april 1890 ingegaan in de rust die voor de kinderen Gods overblijft. Zo worden Gods kinderen, elk op de bij God bepaalde tijd ingezameld en verkrijgen het einde van hun geloof, namelijk de zaligheid der zielen. En dat zal zo voortgaan, totdat de laatste uitverkorene zal zijn toegebracht. Dan zal het einde komen, wanneer Christus al de gekochten door Zijn dierbaar bloed, de Vader voorstellen zal, als een gemeente, die geen vlek of rimpel heeft. Zolang moet Christus als Koning heersen, totdat alle vrienden binnen en alle vijanden buiten zullen zijn. Dan zal het Middelaarswerk volbracht zijn en Christus het Koninkrijk de Vader overgeven. Het Koninkrijk der genade, anders genoemd de strijdende kerk, zal dan veranderen in het Koninkrijk der heerlijkheid, waarin God alles in allen zijn zal. O, zalige verwachting voor allen die in de Heere sterven, al zijn het hier niet vele rijken, niet vele

edelen en aanzienlijken in de wereld, maar meestal een arm en ellendig volk, uitwendig en inwendig. Moeten zij hier nog gedurig strijden tegen een menigte vijanden van binnen en van buiten, in Christus hun Hoofd zullen ze eenmaal meer als overwinnaar zijn, en beërven het koninkrijk dat voor hen bereid is van voor de grondlegging der wereld.

En nu nog een kort woord tot degenen die dit boekje in handen zullen krijgen en lezen. Medereizigers naar de eeuwigheid, zijt gij nog onbekeerd? Leeft gij nog in de wereld en in de zonde, hetzij meer of minder uitwendig, zedig en Godsdienstig. Dan is uw staat nog allertreurigst en beklagenswaardig. Gij zijt dan nog zonder God, zonder Christus en zonder hoop voor de eeuwigheid. En komt gij in die toestand te sterven, wat zal dan uw einde vreselijk zijn. Gij zult dat Koninkrijk der Heerlijkheid dan niet beërven, maar worden uitgeworpen in de buitenste duisternis, daar weinig zal zijn en knersing der tanden. Mocht gij dat nog eens met ernst ter harte nemen, en leren vlieden van de toekomstige toorn. Mocht gij uwe knieën voor Christus leren buigen terwijl het nog het heden is, voordat de deur der genade voor eeuwig zal worden toegesloten. Maak naarstig gebruik van de genade middelen, Gods Woord en de verkondiging van het evangelie, dat door velen in deze dagen helaas zo zeer verwaarloosd wordt, daar de straten, dijken en wegen op de dag des Heeren getuigen van zijn. De Heere verlichte uw verstand en opene uw hart, om te leren kennen wat tot uw eeuwige vrede is dienende.

En gij heilbegerigen, die door des Heeren Geest de ogen zijn geopend, om uw verloren toestand door erf- en dadelijke zonden te leren kennen, met een oprecht berouw en hartelijk leedwezen over uw zonden, is er in uw harten reeds een ware droefheid naar God? Is Jezus u dierbaar? Hongert en dorst gij gedurig naar Hem? Heb dan goede moed. De Heere laat niet varen de werken Zijner handen. Jezus nodigt alle vermoeiden en belasten met hun zonden om tot Hem te komen. Met de troostrijke beloften dat ze bij Hem vrede zullen vinden en rust voor hun zielen. Zoek veel gelijk Maria, de zuster van Lazarus, aan Jezus voeten te zitten om van Hem geleerd en onderwezen te worden in de goede en rechte weg die ten leven leidt. Hij weet wat

een arm verloren zondaar behoeft, en bezit een overvloedige volheid om alles te schenken wat tot het leven en de zaligheid nodig is. Hij schenke u het oprecht geloof om op Hem te zien als op het Lam Gods dat de zonde der wereld wegneemt. En brenge u op Zijn tijd tot de zalige verzekering dat de drie-enige God uw deel is, voor tijd en eeuwigheid.

Eindelijk, kinderen Gods, die door genade wat verder gevorderd zijt in het geloof en van uw deel aan Christus en Zijn gerechtigheid verzekerd door de Heilige Geest, gij zijt het volk dat de Heere geformeerd heeft om Zijn lof te vertellen. Maar hoe weinig geschiedt dat in onze dagen. In plaats van onderlinge liefde, eensgezindheid en stichting van elkander is er helaas maar al te veel verdeeldheid, liefdeloos oordelen, indien niet nog erger, dat wij nu niet alles zullen noemen. Waarlijk dat zijn geen vruchten van des Heeren Geest, maar van het zondig, verdorven vlees, de oude mens, die dikwijls nog zo weinig gedood is in Gods kinderen en hen zo menigmaal doet zuchten: Ik ellendig mens, Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods? Nochtans omdat het genadeverbond onveranderlijk is, en de roeping en verkiezing onberouwelijk is, blijft het geestelijk leven in hen bewaard, totdat het lichaam der zonde bij de dood zal worden afgelegd en hetgeen hier beneden nog maar ten dele was, te niet gedaan, als het volmaakte zal gekomen zijn, en al degenen, die de verschijning van Christus hebben liefgehad, zullen worden overgebracht in die plaats waar geen zonde of dood, moeite of verdriet meer zal zijn, maar verzadiging van vreugde en lieflijkheden aan Gods rechterhand eeuwiglijk.

Daar zal ons 't goede van Uw woning,
Verzaden reis op reis.
En 't heilig deel o, grote Koning,
Van Uw geducht paleis.
Gij, Gij zult vreselijke dingen,
Ons in gerechtigheid
Doen horen en ons blij doen zingen.
Van 't heil voor ons bereid.
Psalm 65:3"

ds.M.v.d.Sluis,

Het gebeuren bij de waterpoort (26)

Ezra voldeed aan het verzoek van het volk om het wetboek te halen en te lezen. Het was de wet, de Thora, de onderwijzing van Israël. Wat zal het Ezra goed gedaan hebben. Immers de vraag naar het Woord van de Heere raakt elke getrouwe dienaar. Want het is Gods getuigenis dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert. De weg ten leven, de weg der zaligheid wordt daarin voorgehouden. Het dagelijkse leven hoort daar ook bij. De Heere geeft dit aan in Zijn Woord. En een predikant, die weet wat hij zelf nodig heeft, zal ook het goede voor zijn gemeente zoeken en wanneer er geestelijke vragen zijn, zal hij daar zeker op ingaan. Zo was het ook bij Ezra.

Wanneer we letten op de samenkomst, dan heeft die ons veel te zeggen. Het was een dienst van het Woord. We worden eerst gewezen op Ezra, de schriftgeleerde. Hij stond op een verhoging. Een soort podium, waar ook meerdere personen plaats konden nemen en dat gebeurde. Aan zijn rechterhand waren er zes en zeven aan zijn linkerhand. Nu is het niet teveel gezegd, dat zij er waren om uitdrukking te geven dat het Woord van de Heere gehoord werd. Het gezag van het Woord moest bij allen overkomen en geëerbiedigd worden. Geven wij er acht op dat in de samenkomsten van de gemeente de Heere spreekt. Zijn Woord heeft heerschappij. Het "zo zegt de Heere" behoort niet tot het verleden. Het woord 'tijdgebonden' is van de mens. Het wordt veel gebruikt en zo ingedragen in het Woord om eigen overtuiging te kunnen laten gelden. Wie het gezag van het Woord ook als predikant niet voor de volle honderd procent aanvaardt, zal de gevolgen ervan merken in de gemeente. De Heere laat niet met Zijn Woord 'sollen'. De taak van een voorganger en de positie van de ambtsdragers moeten bijzonder op zondag niet onderschat worden. Toen Ezra het boek opende, stond iedereen op. Mannen, vrouwen, kinderen vanaf twaalf, dertien jaar deden dit. Het gebeurde uit eerbied voor het Woord. Onze gewoonte tijdens de eredienst is anders, maar eerbied behoort er steeds te zijn. Het is ook de taak van de ouders de kinderen dit bij te brengen en te leren. Het moet al aan tafel beginnen. Na de opening van het boek door Ezra en nadat het volk is gaan staan, sprak Ezra een lofprijzing uit. Er staat in het Woord: en

Ezra loofde de HEERE, de grote God en al het volk antwoordde: amen, amen. Het is waar en het blijft waar. Dit zal Ezra als muziek in de oren geklonken hebben. Daarna knielden allen en bogen zich voor de Heere met het aangezicht ter aarde. Welk een uiting van hoogachting en eerbied. Denken we weer even aan onze diensten, dan zijn die liturgisch anders, maar als het goed is voluit Bijbels. Dat betekent, dat in de diensten de Psalmen een centrale plaats hebben. In de prediking moet het Woord aan het woord komen en dat geldt ook van het zingen. De liturgie moet afgestemd zijn op de prediking, alsook de prediking op de liturgie. Er moet onderling verband zijn. Wanneer daar naar gestreefd wordt, dan heeft men aan de Psalmen genoeg. Op verschillende plaatsen is een vraag naar meer. Het menselijk lied moet er bij met al de gevolgen van dien. Het wordt, of het is al een chaos in de kerken. En wie meent door verruiming de gemeente te dienen heeft het mis. De praktijk laat het zien. De bundel wordt steeds groter en het kerkbezoek op den duur minder. Men voldoet niet aan de wens van de kerk. Het geestelijke gehalte van de gemeente wordt niet rijker. Ook is opvallend, dat bij de veranderingen in de liturgie, wijzigingen in de prediking worden bemerkt. Het gereformeerde komt almeer tussen aanhalingstekens te staan en de belijdenis wordt minder gehonoreerd.

Wanneer we nog even kijken naar het gebeuren bij de Waterpoort, dan bemerken we dat het niet bleef bij het voorlezen van het boek. Er waren mannen, die uitleg gaven, zodat men het voorgelezene begreep. Het waren Levieten. Het was ook hun taak om te verduidelijken wat voorgelezen werd. Het verklaren van de tekst, zo ongeveer gelijk aan preken, namelijk uitleggen van het Woord en toepassen. Dit nu behoort ook vandaag te geschieden. De Heere heeft daartoe de opdracht gegeven. Er staat geschreven: Predik het Woord. Dat is: verricht herautendienst. Laat merken dat ge in dienst staat van de koning en dat ge zijn proclamatie en zijn boodschap doorgeeft. Dat vraag veel gebed. Gebed om getrouw te zijn. Het eist nauwkeurigheid. Er moet doorgegeven worden wat de tekst zegt met de gerichtheid op heel de gemeente. In het bevestigingsformulier staat be-

schreven wat men belooft. Beloofd voor het leven. Zodat bevinding niet mag ontbreken. Bevinding niet ingeschoven in de tekst, maar het laten zien en horen dat zij besloten ligt in de tekst. Bevinding voor hoofd, hart en leven. Wie het Woord van de Heere bestudeert komt er achter hoe rijk de teksten zijn. Wanneer een prediker staat naar Schriftgetrouwheid en kent een voortdurend gebedsleven, naspeurend wat er in het Woord geschreven is, ontvangt hij hierdoor al rijkere kennis van het Woord. Eigen geestelijk leven wordt erdoor gevoed. De gemeente zal het merken en zeggen: de Schrift leeft voor onze predikant. Dan zal het Woord, de prediking, ook trekken. Daardoor zijn in het verleden gemeenten ontstaan en gebouwd. Laten we de geschiedenis van gemeenten eens nagaan. Bijzonder van onze eigen gemeente. Wat leidde tot de dienst. Welk een zegen nam men mee. Er was een uitzien naar de diensten. Sommigen liepen er uren voor. Wat konden eenvoudigen van het Woord, van het gehoorde, doorgeven. Geen geijkte woorden of termen, maar zaken. Men kon naar hen luisteren. Opbouwend, onderwijzend, werd er gesproken, zelfs met vermaak. Tenminste wanneer men een hart had voor het geestelijke. Laten we staan naar het goud van Gods genade en het goud des geloofs. Broodnodig ook voor de catechese. De belijdenis zal zijn:

*'k Zal uw geboën, die ik oprecht bemin
mijn hoogst vermaak, mijn zielsgenoe-
gen achten;*

*ik reken die mijn allergrootste gewin,
ik grijp ernaar en zal er heil uit wach-
ten.*

*Ik heb ze lief en zal met hart en zin,
al 't geen Gij ooit hebt ingezet,
betrachten.*

Ds. M.C. Tanis

Verlof fam.

Ds. W. van 't Spijker

Op 29 november jl. arriveerde de fam. W. van 't Spijker voor een verlofperiode in Nederland.

Op D.V. 18 januari hopen zij weer terug te gaan naar KwaNdebele.

Tijdens hun verlofperiode wonen ze in de pastorie van Onstwedde; het adres is: Luringstraat 39, 9591 BB, tel. 0599-331761 of 06-22254866.

Wanneer er nog gemeenten zijn die Ds. Van 't Spijker willen uitnodigen

Wij werken graag met talenten...

Het Dienstenbureau van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Veenendaal is een overkoepelend orgaan van 5 verschillende, dienstverlenende organisaties, te weten: Algemene Zaken, Zending, Diaconaat, Evangelisatie en Documentatie.

Het Dienstenbureau wil zich in de nabije toekomst profileren als een professionele organisatie zodat haar doelgroepen (Deputaten, kerken en gemeenteleden) in toenemende mate gebruik kunnen maken van haar veelzijdige diensten en deskundigheid. Daarbij zet zij vol overtuiging haar talenten in.

In dit kader zoekt zij een talentvolle

Secretaresse

met ervaring, een accurate inslag, een zeer goede taalvaardigheid, beheersing van de Engelse taal, bedrevenheid in het automatiseringsproces en gevoel voor vormgeving van b.v. formulieren.

Wat bieden wij?

Een fulltime of parttime, inspirerende baan in een team van gemotiveerde en betrokken collega's. Het administratief/organisatorisch voorbereiden van vergaderingen, notuleren, bijhouden van werk- en vergaderroosters, het verzorgen van correspondentie, het behandelen van inkomende telefoongesprekken en het ontwikkelen/uitbouwen van geldwerving en relatiebeheer behoort tot de werkzaamheden. Een brede en dynamische functie waarin je al je talenten kunt ontwikkelen.

Wat verwachten wij?

Onze nieuwe collega is lid van één van de reformatorische kerken, heeft een dienstverlenende instelling, kent verantwoordelijkheid en durft initiatieven te nemen. Dat daar een goed salaris met plezierige secundaire arbeidsvoorwaarden tegenover staat, spreekt vanzelf.

Spreekt deze functie je aan en denk je over talent te beschikken, dan zien wij je schriftelijke reactie graag binnen 2 weken tegemoet. Ons adres is: Dienstenbureau van de Christelijke Gereformeerde Kerken, t.a.v. de heer J.G.H. van der Vinne, directeur, Postbus 334, 3900 AH Veenendaal. Telefonische informatie kun je inwinnen via 0318 - 52 91 76.

Dienstenbureau

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND

Gebouw Carrefour, Vijftien Morgen 1
Postbus 334, 3900 AH Veenendaal
Fax 0318 - 51 89 32
E-mail lkb@cgc.nl

Tot uw dienst!

voor een zendingsavond, hij is nog beschikbaar voor een paar avonden. Wilt u hierover in aanmerking komen dan kunt u rechtstreeks met hem contact opnemen.

Zendingsbureau

Boekbesprekingen

Ds. P. Beekhuis, **Genade alleen**, 147 blz., f 29,90, Uitgeverij De Schatkamer - Rumpt.

Dit keurig uitgegeven boek bevat een tiental preken van Ds. P. Beekhuis (1935-1993). Er zijn vijf preken uit het Oude Testament en vijf preken uit het Nieuwe Testament opgenomen.

Eerder verschenen twee bundels meditaties onder de titel 'Behoed uw hart', die snel uitverkocht waren. De nu uitgegeven preken zijn van de band overgenomen zodat de spreektaal zoveel mogelijk behouden is. De titel voor dit boekje is ontleend aan de achtste preek over Efeze 2:4 en 5. Wie Ds. Beekhuis heeft gekend, zal de geheel eigen stijl en woordkeus herkennen. De preken zijn Schriftuurlijk-bevindelijk. Het onderscheid wordt gelegd tussen wat wel uit God is en wat niet uit God is. Dan valt met name te denken aan de preek over Mattheüs 3:13b 'Een zaaier ging uit.' Maar ook in de andere preken ontbreekt deze zaak niet. Ook de verantwoordelijkheid van de mens wordt getekend. In de laatste preek wordt een kernachtige uitspraak van Thomas Boston aangehaald: 'Ik zou verloren gegaan zijn, als ik niet verloren gegaan was.' Als u iemand een niet te duur, niet te moeilijk en toch goed boek wilt geven is deze prekenbundel daar uitnemend geschikt voor. De Heere stelle de lezing van dit boek tot rijke zegen.

Brieven van Samuel Rutherford, 193 blz., f 27,50, Uitgeverij Den Hertog - Houten.

Dit boek is de tweede druk van een selectie van 70 brieven (een vertaling van een Engelse uitgave van 1973) die ik ook in zijn totaliteit in mijn boekenkast heb staan. Boven elke brief is een verkorte inhoud geplaatst. De waarde van het boek wordt vergroot door een korte beschrijving van de mensen aan wie Rutherford zijn brieven schreef. Rutherford leefde van 1600-1661. Hij is voor de Schotse kerk van grote betekenis geweest. In 1627 werd hij predikant in Anwoth. In 1636 werd hij ver-

Stuur goede boeken...

SEZ

*vragen de cursisten
op Cuba
en in Spanje.*

*Steun
onze
Najaars-
actie!!!*

Voor inlichtingen of (dia)-presentatie over Spanje,
Cuba of Latijns-Amerika:
telefoon 0184-611607 of 0548-521998

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

giro 95200 ■ bank: 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp.

omdat zorg meer is dan geholpen worden....

Wat bedoelen we met: de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt?

Wij bieden u principieel verantwoorde Kraamzorg en Thuiszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Kraamzorg en Thuiszorg waarbij u bepaalt hoe (lang) u geholpen wilt worden. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem voor vrijblijvende informatie eens contact op om de mogelijkheden te bespreken, wij zeggen niet snel "neen", (echter wel als er in uw gezin tv aanwezig is.)

U kunt ons bereiken door contact op te nemen met :

Onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor kraamzorg: 078-6815786. Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 14.00 uur en 17.00 uur. Lukt u dit niet spreekt u dan onze telefoonbeantwoorder in en wij nemen contact met u op. Voor thuiszorg kunt u contact opnemen met 0180-682219. (bij voorkeur in de ochtend)

We zenden u graag een BKG informatiepakket toe.

BKG

BKG de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt

bannen. Vanaf deze tijd beginnen zijn brieven. In 1638 keerde hij terug naar Anwoth en werd hij tot hoogleraar benoemd. In 1660 werd hij na de troonbestijging van Karel II uit alle ambten ontheven en gedagvaard voor het Parlement op beschuldiging van hoogverraad, maar hij was te ziek om de reis te kunnen maken en overleed 29 maart 1661. In 1664 werden zijn brieven voor het eerst uitgegeven. Uit de inhoud van de brieven blijkt dat Rutherford zoete uren en troostelijke alleenspraken met God heeft gehad in de oven der verdrukking. Christus openbaarde Zich aan hem in Zijn uitnemende schoonheid en beminnelijkheid. Een goede zaak kennis te nemen van de inhoud van deze brieven die een schat aan onderwijs en raadgevingen bevatten.

Matthew Meade, Het vallen in Gods handen, 222 blz., f 33,50, Uitgeverij De Schatkamer - Rumpst.

Het boek bevat 12 preken over Hebreëen 10:31 (onjuiste vermelding op de titelpagina: vs. 13). Dit boek is vertaald uit het Engels in het Nederlands door Ds. J. van der Haar, em. predikant van de Ned. Herv. Kerk te Houten, die het boek opdraagt aan zijn nageslacht, kinderen en kleinkinderen.

Meade is schrijver van het bekende boek "De bijna-christen ontdekt." Ook dit boek is nuttig, leerzaam en ernstig. De verantwoordelijkheid van de mens wordt benadrukt. We lezen op blz. 143: "Er is geen roepstem zo luid als die van het Evangelie, en geen belofte zo rijk en groot als die van het Evangelie. Daarom zal geen oordeel zo zwaar zijn als dat van de degenen, die onder het Evangelie verloren gaan." De rijkdom van de verlossing wordt getekend. Zo lezen we bv. op blz. 152: "Er is in verlossing voorzien voor een verloren mens, een die voldoende, heerlijk en zalig is, die de vuilste zondaar die zich bekeert, verlossen kan; en dat is de Heere Jezus Christus, onze gezegende Verlosser. Hij is de plank der barmhartigheid, waarop wij het gevaar van een eeuwige schipbreuk kunnen ontkomen." Als een getrouw prediker trachtte Meade tot Christus te bewegen. We lezen op blz. 209: "O, die kennis van de schrik des Heeren zou u ervan moeten overtuigen om de toekomstige toorn te ontgaan." Moge dit ernstige boek aansporen de tijd uit te kopen en de middelen die de Heere heeft gegeven waar te nemen.

S. van Dorp, **Bij U is vergeving**, 85 blz., f 24,50, Uitgeverij De Banier – Utrecht. Ds. S. van Dorp leefde van 1880-1963. Hij diende als predikant de Hervormde kerk. Dit boek over Psalm 130 verscheen eerder samen met een verklaring van Psalm 23 onder de titel "Het heil des Heeren." De auteur kwam voort uit de kringen van Ledeboer. In het voorwoord van Ds. W.L. Tukker lezen wij: "Menig bekommerd en neergebogen hart zal door de lezing van deze meditaties worden opgebeurd." Moge de lezing ervan gezegend worden.

Ds. J.T. Doornenbal, **Ziende op Hem**, 80 blz., f 24,90, Uitgeverij De Banier – Utrecht.

Ds. Doornenbal leefde van 1909-1975. Nu het vijftiende jaar geleden is dat deze prediker overleed ver-

scheen een boek met zeven preken uit de jaren 1965-1973 en twee korte gedichten. Liefhebbers van de geschriften van Ds. Doornenbal zullen ongetwijfeld ook deze bundel kopen en lezen.

Alexander Comrie, **Het ABC des geloofs**, 227 blz., f 37,50, Uitgeverij De Banier – Utrecht. Dit boek is een verklaring van verschillende benamingen die voor het zaligmakend geloof gebruikt worden. In alfabetische volgorde worden deze benamingen behandeld. Hieraan is de titel van het boek ontleend. De 8^e druk verscheen. Het is een zeer bekend boek in onze kringen. We hopen van harte dat het nu ook zijn weg weer zal vinden onder jong en oud. Goede wijn behoeft geen krans, zo luidt een bekend spreekwoord. Neem en lees tot ontdekking, onderwijzing en bemoediging.

Jildert de Boer, **Met de doop in de knoop?** 128 blz., f 22,50, Uitgegeven bij "verdieping en aansporing", J.A. Leeghwaterstraat 6, 3841 KC Harderwijk, 0341-416216.

De ondertitel luidt: 'Bijbels licht over een "blinde vlek"'. Uit het boek blijkt dat de schrijver voorstander is van de volwassendoop. Daardoor wordt miskend dat de Heere Zijn beloften verzegelt in de doop en dat het niet gaat om bezegeling van de beslissing van de gelovige. Op blz. 117 staat dat de schrijver het als zijn opdracht ziet dit boek te schrijven. Uit dit boek kan de kritische lezer leren welke lijn we niet moeten trekken. We kunnen de inhoud van dit boek niet onderschrijven. Het is strijdig met de reformatische leer.

BIJBELS VOOR CHINA

Gods Woord in vele talen!

*"... in onze eigen taal,
in welke wij geboren zijn."*

Handelingen 2

De Bonisa Zending wil aan de vraag naar Bijbels voldoen. Ds. Chen Min Yen bezoekt regelmatig de etnische minderheden. Hij vraagt om hulp bij de verspreiding van Bijbels onder de Lisu, Lahu, Jingpo, Miao, Yi, Dai en Wa bergbevolking in China.

Ook wordt uw hulp gevraagd voor de Bijbelvertaalprojecten bij de Wai Wai- en de Trio-indianen in het Amazone gebied van Zuid Amerika.

Een N.T. kost f 5,- / Een gehele Bijbel kost f 7,50

STICHTING

Bonisa

Z E N D I N G

Grachtweg 20
2161 HN Lisse

Tel. 0252 - 41.82.69
b.g.g. tel. 0252 - 41.32.91
e-mail: bonisa@zonnet.nl

Informatie en dialezingen kunt u aanvragen op genoemd adres.
Rabobank: 33.65.54.613

Hoeveel Bijbels zou u voor uw rekening willen nemen?

Hoe ruimer uw gift, hoe meer mensen hun eigen Bijbel kunnen ontvangen.

Bij uw giften graag vermelden:
Bijbelverspreiding

Postbank 31.555.32

GBS

Bijbels in
Statenvertaling

Zakbijbels met zilveren en gouden slot

Een heel bijzonder geschenk voor bijzondere gelegenheden. Aan deze zakbijbels met zilveren sloten is veel zorg besteed. Formaat 8,6 x 12,4 cm. Met Psalmen, Catechismus en Formulieren.

D32z	in zwartleren band	f 365,-
D34z	idem, met duimgrepen	f 397,50
D32az	in antiek-bruine lederen band	f 435,-
D34az	idem, met duimgrepen	f 472,50
	Zakbijbels met gouden slot vanaf	f 872,50

Folder op aanvraag beschikbaar.
Ook verkrijgbaar in de boekhandel.

Gereformeerde Bijbelstichting

Postbus 168, 4140 AD Leerdam, tel.: (0345) 61 01 55

Christelijke

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard
Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

Boeken & Bijbels

CD's en Bladmuziek

Schoolartikelen

Kadoartikelen

Kopieerservice

Wenskaarten

Verzending door heel Nederland